

МІНІСТЕРСТВО ОСВІТИ І НАУКИ УКРАЇНИ
ЗАПОРІЗЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
ЮРИДИЧНИЙ ФАКУЛЬТЕТ
КАФЕДРА КРИМІНАЛЬНОГО ПРАВА ТА ПРАВОСУДДЯ

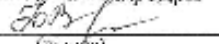
ЗАТВЕРДЖУЮ
Декан юридичного факультету
Т.О. Колосовська
(підпис) (ім'я та прізвище)
« » вересня 2020 р.

РОБОЧА ПРОГРАМА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ
ПРОФЕСІЙНО-ПСИХОЛОГІЧНА ПІДГОТОВКА ПРАЦІВНИКІВ
ПРАВООХОРОННИХ ОРГАНІВ

підготовки магістрів
спеціальності 262 «Правоохоронна діяльність»
освітньо-професійна програма «Правоохоронна діяльність»

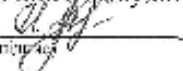
Укладач к.ю. н., доцент, доцент кафедри кримінального права та правосуддя
Мельковський О.В.

Обговорено та ухвалено
на засіданні кафедри адміністративного
та господарського права
Протокол №1 від «25» серпня 2020 р.
Завідувач кафедри

(підпис)

Ю.В. Пирожкова
(ім'я та прізвище)

Ухвалено науково-методичною радою
юридичного факультету
Протокол № 1 від «01» вересня 2020 р.
Голова науково-методичної ради
юридичного факультету

(підпис)

І.В. Єна
(ім'я та прізвище)

2020 рік

2. ОПИС НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Найменування показників	Галузь знань, спеціальність, освітня програма, рівень вищої освіти	Характеристика навчальної дисципліни	
		Денна форма навчання	Заочна форма навчання
Кількість кредитів -4	Галузь знань: 26 „Цивільна безпека”	За вибором	
		Цикл самостійного вибору студента	
Розділів-2	Спеціальність: 262 „Правоохорона діяльність”	Рік підготовки	
Загальна кількість годин - 120		Освітньо-професійна програма: Правоохоронна діяльність	2-й
	Лекції		
Тижневих годин для денної форми навчання: аудиторних-4 самостійної роботи студента-8	Рівень вищої освіти: магістрський	20 год.	8 год.
		Практичні (семінарські) заняття	
		10 год.	4 год.
		Самостійна робота	
		80 год.	98 год.
		Вид підсумкового контролю: залік	

2. МЕТА ТА ЗАВДАННЯ НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

В Україні традиційно фаховий юрист розглядається як освічена людина з широким світоглядом, наявністю ґрунтовних енциклопедичних знань, практичних навичок для розв’язання складних проблем, що виникають в процесі професійної діяльності.

У зв’язку з чим дисципліна «Професійно-психологічна підготовка працівників правоохоронних органів», яка вивчається на першому курсі магістрського рівня вищої освіти юридичного факультету дозволяє здійснювати підготовку висококваліфікованих фахівців правоохоронної діяльності, які володіють системою знань у галузі правоохоронної діяльності, знайомі з сучасними науковими досягненнями цієї галузі, можуть критично оцінювати та застосовувати на практиці теоретичні постулати та інноваційні методи, здатні до постійного навчання і самовдосконалення, брати участь у

наукових дослідженнях, займатися правотворчою, правозастосовною, експертно-консультаційною та організаційно-управлінською діяльністю.

Теоретичним змістом вивчення проблем професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів є поняття, концепції, принципи і методи, які використовуються для надання поліцейських послуг та запобігання протиправним діям в інших галузях правоохоронної діяльності. Здобувач вищої освіти у зазначеній предметній області має оволодіти методами, методиками та засобами професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів, набути навиків системного підходу до вирішення завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку, оволодіти знаннями та уміннями спрямованими на створення стратегій розвитку у сфері правоохоронної діяльності, публічної безпеки і порядку, зрозуміти алгоритм розроблення і впровадження організаційно-правових заходів підвищення ефективності правоохоронної діяльності.

Окрім того, вивчення дисципліни «Професійно-психологічна підготовка працівників правоохоронних органів», сприяє розвитку загальнопрофесійної культури будь-якого юриста і є досить важливим для практичної реалізації отриманих теоретичних знань. Одночасно навчальна дисципліна має і велике пізнавальне значення, оскільки отримані знання сприятимуть формуванню правосвідомості громадян нашої держави та отримання навиків з предметної психології.

Здобувач вищої освіти у зазначеній предметній області має оволодіти методами, методиками та технологіями правоохоронної діяльності, системного підходу до вирішення завдань із забезпечення публічної безпеки і порядку; знаннями, уміннями та навичками, спрямованими на створення стратегій розвитку у сфері правоохоронної діяльності, публічної та національної безпеки і порядку; розроблення і впровадження організаційно-правових заходів підвищення ефективності правоохоронної діяльності.

Метою викладання навчальної дисципліни «Професійно-психологічна підготовка працівників правоохоронних органів» є висвітлити основоположні, найбільш суттєві, вузлові проблеми професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів, сформулювати у студентів теоретичні та практичні знання про закономірності діяльності правоохоронних органів, основні поняття і принципи їх діяльності, ознайомити із особливостями їх використання на практиці, організаційною структурою зазначених органів та методами професійно-психологічної підготовки.

Завданням вивчення дисципліни є:

- оволодіння категорійно-понятійним апаратом та теоретичними знаннями про професійно-психологічну підготовку;

- вивчення позитивного досвіду психологічного відбору до правоохоронних органів;
- практичне застосування прийомів психологічної діагностики;
- засвоєння тактичних основ практичного застосування сил, засобів, методів, заходів що використовуються в процесі професійно-психологічної підготовки;

У результаті вивчення навчальної дисципліни студенти повинні:

Знати:

- основні погляди науковців щодо системи професійно-психологічної підготовки в правоохоронних органах її принципів та основних методах;
- поняття, сутність та завдання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів;
- психологічну характеристику правоохоронної діяльності;
- перелік та повноваження суб'єктів, які вправі здійснювати професійно-психологічну підготовку;
- функції психіки у процесі професійної діяльності працівників правоохоронних органів;
- психологічні основи підготовки співробітника правоохоронного органу до застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах;
- основні прийоми та методи професійно-психологічного відбору працівників правоохоронних органів .

Вміти:

- вільно орієнтуватися у системі законодавства, яке регулює питання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів;
- постійно ознайомлюватися з практикою використання результатів діяльності відповідних структур щодо професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів;
- слідувати за практикою європейських правоохоронних структур з питань професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів;
- в подальшій своїй професійній діяльності правильно організувати діяльність щодо професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.

3.ПРОГРАММА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Тема 1. Поняття, сутність та завдання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.

Поняття, сутність професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів. Структура професійної психологічної підготовки. Основні компоненти професійної психологічної готовності. Основні етапи та зміст формування психологічної готовності і стійкості співробітників Національної поліції. Основні завдання психологічної підготовки працівників Національної

Тема 2. Психологічна характеристика правоохоронної діяльності.

Психологічна характеристика професійної діяльності. Зв'язок професійної діяльності з психологічними аспектами та її вимоги до професійної психологічної підготовленості працівників. 2 Професійна психологічна підготовленість як складова частина професійної майстерності. 3.

Тема 3. Психологічна готовність працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях.

Дослідження психологічної готовності працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях, аналіз основних напрямків психологічної підготовки правоохоронців до роботи в екстремальних ситуаціях.

Тема 4. Функції психіки у процесі професійної діяльності працівників правоохоронних органів.

Дослідження закономірностей функцій психічних процесів людини при виконанні службових обов'язків працівника правоохоронних органів.

Тема 5. Психологічні основи підготовки співробітника правоохоронного органу до застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах.

Психологічні основи підготовки співробітника НП до використання, застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах. Ідеомоторна й аутогенна підготовка стрільця. Психологічні процеси поведіння стрілка у небезпечній ситуації. Психологічні аспекти підготовки співробітників НП до застосування вогнепальної зброї на поразку.

Тема 6. Особливості професійно-психологічної підготовки співробітників різних підрозділів правоохоронного органу.

Професійно-психологічні особливості підготовки працівників оперативних підрозділів. Професійно-психологічні особливості підготовки працівників слідчих підрозділів. Професійно-психологічні особливості підготовки працівників для несення служби пов'язаної з безпосереднім контактом з населенням.

Тема 7. Психологічна підготовка працівників органів внутрішніх справ до проведення переговорів.

Дослідження загальної характеристики та особливостей здійснення переговорної діяльності працівником правоохоронних органів.

Тема 8. Професійно-психологічний відбір працівників правоохоронних органів.

Дослідження етапів професійно-психологічного відбору працівників правоохоронних органів, напрацювання методичних рекомендацій з проведення психологічного відбору працівника правоохоронних органів.

Тема 9. Професійний стрес та особистісні фактори регуляції професійної діяльності правоохоронців.

Поняття професійного стресу та особливості психологічного впливу на його подолання. Дослідження основних завдань та виокремлення актуальних методів здійснення психологічного супроводження проходження служби.

Тема 10. Профілактика професійної деформації та вигорання працівників правоохоронних органів.

Дослідження здійснення психологічного консультування, його моделей та техніки як основної функції служби психологічного забезпечення. Дослідження порядку та методики проведення професійно-психологічного тренінгу.

4. СТРУКТУРА НАВЧАЛЬНОЇ ДИСЦИПЛІНИ

Назви тем	Кількість годин									
	Денна форма					Заочна форма				
	усього	у тому числі				усього	у тому числі			
Л.		С.з.	Сам.раб.	Інд.з.	Л.		С.з.	Сам.р.	Інд.з.	
Тема 1. Поняття, сутність та завдання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.	11	2	1	8	-	12	1	1	10	-

Тема 2. Психологічна характеристика правоохоронної діяльності.	12	2	1	8	2	8	-	-	8	-
Тема 3. Психологічна готовність працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях.	11	2	1	8	-	12	1	1	10	-
Тема 4. Функції психіки у процесі професійної діяльності працівників правоохоронних органів.	11	2	1	8	-	12	1	1	10	-
Тема 5. Психологічні основи підготовки співробітника правоохоронного органу до застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах.	11	2	1	8	-	11	1	-	10	-
Тема 6. Особливості професійно- психологічної	11	2	1	8	-	12	1	1	10	-

підготовки співробітників різних підрозділів правоохоронного органу.										
Тема 7. Психологічна підготовка працівників органів внутрішніх справ до проведення переговорів.	11	2	1	8	-	11	1	-	10	-
Тема 8. Професійно-психологічний відбір працівників правоохоронних органів.	11	2	1	8	-	11	1	-	10	-
Тема 9. Професійний стрес та особистісні фактори регуляції професійної діяльності правоохоронців.	11	2	1	8	-	11	1	-	10	-
Тема 10. Профілактика професійної деформації та вигорання працівників правоохоронних органів.	11	2	1	8	-	10	-	-	10	-

5. ТЕМИ ЛЕКЦІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ п\п	Назва теми	Денна форма (к-ть годин)	Заочна форма (к-ть годин)
1	Тема 1. Поняття, сутність та завдання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.	2	1
2	Тема 2. Психологічна характеристика правоохоронної діяльності.	2	-
3	Тема 3. Психологічна готовність працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях.	2	1
4	Тема 4. Функції психіки у процесі професійної діяльності працівників правоохоронних органів.	2	1
5	Тема 5. Психологічні основи підготовки співробітника правоохоронного органу до застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах.	2	1
6	Тема 6. Особливості професійно-психологічної підготовки співробітників різних підрозділів правоохоронного органу.	2	1
7	Тема 7. Психологічна підготовка працівників органів внутрішніх справ до проведення переговорів.	2	1
8	Тема 8. Професійно-психологічний відбір працівників правоохоронних органів.	2	1
9	Тема 9. Професійний стрес та особистісні фактори регуляції професійної діяльності правоохоронців.	2	1
10	Тема 10. Профілактика професійної деформації та вигорання працівників правоохоронних органів.	2	-

6. ТЕМИ СЕМІНАРСЬКИХ ЗАНЯТЬ

№ п\п	Назва теми	Денна форма (к-ть годин)	Заочна форма (к-ть годин)
1	Тема 1. Поняття, сутність та завдання	1	1

	професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.		
2	Тема 2. Психологічна характеристика правоохоронної діяльності.	1	1
3	Тема 3. Психологічна готовність працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях.	1	-
4	Тема 4. Функції психіки у процесі професійної діяльності працівників правоохоронних органів.	1	1
5	Тема 5. Психологічні основи підготовки співробітника правоохоронного органу до застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах.	1	-
6	Тема 6. Особливості професійно-психологічної підготовки співробітників різних підрозділів правоохоронного органу.	1	1
7	Тема 7. Психологічна підготовка працівників органів внутрішніх справ до проведення переговорів.	1	-
8	Тема 8. Професійно-психологічний відбір працівників правоохоронних органів.	1	-
9	Тема 9. Професійний стрес та особистісні фактори регуляції професійної діяльності правоохоронців.	1	-
10	Тема 10. Профілактика професійної деформації та вигорання працівників правоохоронних органів.	1	-

7. ТЕМИ САМОСТІЙНИХ ЗАНЯТЬ

№ п\п	Назва теми	Денна форма (к-ть годин)	Заочна форма (к-ть годин)
1	Тема 1. Поняття, сутність та завдання професійно-психологічної підготовки працівників правоохоронних органів.	8	10

2	Тема 2. Психологічна характеристика правоохоронної діяльності.	8	8
3	Тема 3. Психологічна готовність працівників правоохоронних органів до дій в екстремальних ситуаціях.	8	10
4	Тема 4. Функції психіки у процесі професійної діяльності працівників правоохоронних органів.	8	10
5	Тема 5. Психологічні основи підготовки співробітника правоохоронного органу до застосування вогнепальної зброї у екстремальних умовах.	8	10
6	Тема 6. Особливості професійно-психологічної підготовки співробітників різних підрозділів правоохоронного органу.	8	10
7	Тема 7. Психологічна підготовка працівників органів внутрішніх справ до проведення переговорів.	8	10
8	Тема 8. Професійно-психологічний відбір працівників правоохоронних органів.	8	10
9	Тема 9. Професійний стрес та особистісні фактори регуляції професійної діяльності правоохоронців.	8	10
10	Тема 10. Профілактика професійної деформації та вигорання працівників правоохоронних органів.	8	10

8. СИСТЕМА НАКОПИЧЕННЯ БАЛІВ ТА КРИТЕРІЇ ОЦІНЮВАННЯ

За шкалою ECTS	За шкалою університету	За національною шкалою	
		екзамен	залік
A	90-100 (відмінно)	5 (відмінно)	Зараховано
B	85-89 (дуже добре)	4 (добре)	Зараховано

C	75-84 (добре)	4 (добре)	Зараховано
D	70-74 (задовільно)	3 (задовільно)	Зараховано
E	60-69 (достатньо)	2 (незадовільно)	Не зараховано
FX	35-59(незадовільно, зможливістю повторного складання)	2 (незадовільно)	Не зараховано
F	1-34(незадовільно, зобов'язковим повторним курсом)	2 (незадовільно)	Не зараховано

Об'єктом рейтингового оцінювання знань студентів є програмний матеріал дисципліни, засвоєння якого перевіряється під час контролю. Критерії комплексного оцінювання доводяться до студентів на початку викладання навчальної дисципліни.

Підсумкове оцінювання рівня знань студентів з дисципліни здійснюється на основі результатів поточного контролю (ПК) та підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ) за 100-бальною шкалою.

Завдання ПК оцінюються в діапазоні від 0 до 60 балів.

ПКЗ оцінюються в діапазоні від 0 до 40 балів.

ПКЗ з предмету проводиться у формі заліку з ключових питань, що потребують творчої відповіді та уміння синтезувати знання з даного предмета з сучасними соціальними і правовими проблемами оцінюються в діапазоні від 0 до 20 балів. До екзаменаційного білета включаються, як правило, 3 питання предмета.

До ПКЗ входить індивідуальна робота студентів оцінюється в діапазоні від 0 до 20 балів.

	Вид контрольного заходу	Кількість контрольних заходів	Кількість балів за 1 захід	Усього балів
1	Підготовка завдання самостійної творчої роботи			

2	Контрольне тестування			
3	Виступи, обговорення дискусії насемінарських заняттях			
4	Індивідуальна робота			
5	Залік (екзамен)			
	Усього			

Критерії поточного контролю (ПК) (від 0 до 60 балів)

Бальна система застосовується для стимулювання активності студентів. Ця система балів вводиться з метою заохочування студентів до планомірної, систематичної роботи по вивченню теоретичного матеріалу, передбаченого даною дисципліною

Критерії оцінювання на семінарських заняттях:

3 бали виставляються студенту тоді, коли всі завдання виконані правильно, у відповідності до вимог;

2 бали виставляються студенту тоді, коли він виявляє розуміння основних понять, положень і фактів, протезавдання виконані не в повному обсязі або містять помилки;

1 бал виставляється студенту тоді, коли домашня підготовка та завдання виконані частково.

Критерії оцінювання контрольного тестування. Студент виконує 4 контрольні заходи, які оцінюються -максимум по 5 балів. Контроль складається з тестових завдань:

1. 100 - 90% правильних відповідей - 5 балів.
2. 80 - 70% правильних відповідей - 4 бали.
3. 60 - 50% правильних відповідей - 3 бали.
4. 0 - 30% правильних відповідей - 2 бали.
5. 20% правильних відповідей - 1 бал.

Критерії оцінювання виконання і захисту студентом самостійної роботи (8 балів).

1. Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу - 2 бали.

2. Повнота розкриття питання - 1 бал.

3. Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки - 1 бал.

4. Правильність оформлення роботи - 1 бал.

5. Захист виконаного індивідуального завдання - 3 бали:

3 бали - відповідь бездоганна за змістом, студент вільно володіє матеріалом, чітко і повно відповідає на запитання викладача;

2 бали - відповідь розкрита, студент вільно володіє матеріалом, але містить деякі неточності та помилки;

1 бал - студент у загальній формі орієнтується в матеріалі, відповідь неповна, поверхова.

Критерії підсумкового контролю знань студентів (ПКЗ) (від 0 до 40 балів)

Критерії оцінювання виконання і захисту студентом індивідуального завдання (20 балів)

1. Цілісність, систематичність, логічна послідовність викладу матеріалу - максимально 4 бали.

2. Повнота розкриття питання - максимально 4 бали.

3. Уміння формулювати власне ставлення до проблеми, робити аргументовані висновки - максимально 3 бали. –

4. Опрацювання сучасних наукових інформаційних джерел - 1 бал.

5. Правильність оформлення роботи - максимально 2 бали.

6. Захист виконаного індивідуального завдання - максимально 4 бали:

4 бали - відповідь бездоганна за змістом, студент вільно володіє матеріалом, чітко і повно відповідає на запитання викладача;

3 бали - відповідь розкрита, студент вільно володіє матеріалом, але містить деякі неточності та помилки;

2 бали - відповідь повна, студент допускає помилки в основних питаннях;

1 бал - студент у загальній формі орієнтується в матеріалі, відповідь неповна, поверхова.

7. Виконання роботи на електронному носії максимально 3 бали:

3 бали - презентація роботи;

2 бали - електронний варіант тексту з рисунками та таблицями;

1 бал - рукописний варіант роботи.

Критерії оцінювання підсумкового контролю - заліку(екзамену) (20 балів).

Залік може проводитись для покращання оцінки, отриманої за результатами поточного рейтингового контролю.

Екзаменаційний білет складається з трьох теоретичних питань.

Максимальний результат виконання екзаменаційного завдання оцінюється в 20 балів:

20 балів передбачає високий рівень знань і навичок: відповідь повна, логічна з елементами самостійності; вдало використовується вивчений матеріал при наведенні прикладів; відповідь підкріплюється посиланнями на додаткову літературу.

Кожне питання оцінюється в 7 балів.

19-15 балів передбачає досить високий рівень знань і навичок: відповідь логічна, містить деякі неточності при формулюванні узагальнень, наведенні прикладів; наявні труднощі при формулюванні узагальнюючих висновків, слабке знання додаткової літератури.

14 - 10 балів передбачає наявність знань лише основної літератури, студент відповідає по суті на питання і в загальній формі розбирається в матеріалі, але відповідь неповна і містить неточності, порушується послідовність викладання матеріалу, виникають труднощі, застосовуючи знання при наведенні прикладів.

9-5 балів передбачає неповні знання студента основної літератури; студент лише в загальній формі розбирається в матеріалі, відповідь неповна і неглибока; недосить правильні формулювання, порушується послідовність викладення матеріалу, виникають труднощі при наведенні прикладів.

4-1 балів ставиться, коли студент не знає значної частини програмного матеріалу, допускає суттєві помилки при формулюванні та висвітленні понять, на додаткові питання відповідає не по суті, робить велику кількість помилок при відповіді.

0 балів ставиться, коли студент не розкрив поставлені питання, не засвоїв матеріал в обсязі, достатньому для подальшого навчання.

9. РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

1. Александров Д.О. Андросюк В.Г., Казміренко Л.І. та ін. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції. Навч.-метод. посібник у 6 частинах. – К.: НАВСУ, 2003-2008.

2. Психологічне забезпечення оперативно-службової діяльності працівників міліції (у двох частинах). Психологічне супроводження оперативно-службової діяльності працівників органів внутрішніх справ в екстремальних умовах. Частина II: Навчально-методичний посібник. – К.: НАВСУ, 2003. – 124с.

3. Ануфрієв М.І., Ірхін Ю.Б., Курко М.Н., Нещерет Т.В., Омельченко С.В., Синявський В.В., Шаповалов О.В. Професіографічна характеристика основних видів діяльності в органах внутрішніх справ України (кваліфікаційні характеристики професій, професіограми основних спеціальностей): Довідковий посібник – К.: МВС України; КІВС, 2013. – 80с.

4. Бандурка А.М., Бочарова С.П., Землянская Е.В. Психология управления: Учебное пособие. – Харьков: “Титул”, 2016. – 532с.

1. Авдеев В.В. Психологические основы повышения эффективности деятельности работников органов внутренних дел в экстремальных ситуациях. –М.: РИО МВД, 1988. - 46с.

2. Андросюк В.Г., Казміренко Л.І., Кириченко І.Г., Кондратьєв Я.Ю., Юхновець Г.О. Адаптація випускників вищих навчальних закладів МВС України до службової діяльності: Психолого-пед. реком. / Національна академія внутрішніх справ України. - К. : НАВСУ, 2001. - 46с.

3. Антипов В.І., Гайдашук А.В., Радченко Н.Г., Тіщенко А.П., Шаповалов О.В. Психологічна профілактика суїцидальної поведінки працівників органів внутрішніх справ: Метод. рек. / Національна академія внутрішніх справ України; Київський ін-т внутрішніх справ при НАВСУ / С.І. Яковенко (ред.). - К., 2000. - 120с.

4. Бараненко Б.І. Психологія оперативно-розшукової діяльності: загальна частина: Навч. посіб. для студ. вищ. навч. закл. / Луганська академія внутрішніх справ ім. 10-річчя незалежності України / Е.О. Дідоренко (ред.), Я.Ю. Кондратьєв (ред.). - Луганськ: РВВ ЛАВС, 2003. - 272с.

5. Будагьянц Г.Н. Основные этапы и психологические особенности подготовки стрелков из пистолета: Учеб. пособие / Луганский ин-т внутренних дел. — Луганск : РИО ЛИВД, 2001. - 166с.

6. Вайнштейн Л.М. Психология в пулевой стрельбе - М.: ДОСААФ, 1981 г.- 142с.

7. Водолазский Б.Ф., Гутерман М.П. Конфликты и стрессы в деятельности работников органов внутренних дел: Учеб. пособие. – Омск, 1976. – 33 с.
8. Ірхін Ю.Б. Психологічне супроводження заходів з охорони громадського порядку під час проведення спортивних змагань : Метод. рекомендації - Київ: 2007 р.- 48с. 24
9. Ірхін Ю.Б. Психологічна підготовка працівників оперативних підрозділів : Навч. посіб. - К.: РВЦ КНУВС, ДП"Друкарня МВС", 2007 р.- 93с.
10. Комаров К.Э. Психологическая подготовка к действиям в условиях повышенного риска: Учебно-методическое пособие для специалистов, занимающихся подготовкой подразделений МО, ФСБ, МВД, МЧС, Минюста России. – М.: 2002.
11. Кушнар'єв С.В. Надання психологічної допомоги працівникам органів внутрішніх справ, які постраждали під час виконання службових обов'язків у екстремальних ситуаціях //Науковий вісник НАВСУ. - 2003. - С.142-150.
12. Левандовская О.Я. Психологические условия эффективности управленческой деятельности офицеров МВД в ситуациях затруднения / Московский открытый социальный ун-т. Кафедра психологии. - М., 2001. - 90 с.
13. Лефтеров В.А., Захарченко В.Ю., Легенький Н.И., Бригунец В.А. Психологическая подготовка к стрельбе из пистолета: Учебно-методическое пособие. – Донецк: Донеччина, 2001. - 64с.
14. Лефтеров В.О., Тімченко О.В. Психологічні детермінанти загибелі та поранень працівників органів внутрішніх справ : Монографія // МВС України. Донецький ін-т внутр. справ. - Донецьк: 2002.- 322с.
15. Лебедева С.Ю., Тімченко О.В. Психологічне забезпечення професійної та функціональної надійності фахівців снайперських груп спеціальних підрозділів МВС України / Національний ун-т внутрішніх справ. - Х. : Видавництво ХНАДУ, 2005. - 328с.
16. Макаревич О.П. Психологічна підготовка особистості до поведінки у складних ситуаціях. Навчально-методичний посібник. - Київ: ВГІ НАОУ, 2000.-188 с.
17. Макаров Н., Антонов Г. Психологическая самоподготовка к рукопашному бою. Учебное пособие. – Мн.: ЧП С.Ананич, ПКФ "Издательский Дом", 1993.- 80 с.

18. Мороз Л.І. Теоретичні засади та організація психологічного тренінгу в органах внутрішніх справ : Монографія // МВС України. Київський юрид. інт України. - Київ: Паливода А.В., 2005 р.- 227с.
19. Папкин А.И. Личная безопасность сотрудников ОВД. Тактика и психология безопасной деятельности. – М.: Изд-во Академии МВД РФ, 1996. – 224с.
20. Плиско В.И. Формирование у сотрудников ОВД устойчивого психомоторного состояния к внешним проявлениям опасности. - К.: РИО МВД Украины, 1991. - 128с.
21. Психологічне супроводження оперативно-розшукової діяльності в органах внутрішніх справ: Навч. посіб. // В.І.Барко, Ю.Б.Ірхін, Т.Р.Морозова, Д.Й.Никифорчук. - Київ: РВЦ КНУВС, ДП "Друкарня МВС", 2007.- 90с.
22. Психологія суїцидальної поведінки: діагностика, корекція, профілактика: Зб. наук. пр. / Київський ін-т внутрішніх справ при Національній академії внутрішніх справ України / С.І. Яковенко (ред.). - К., 2000. - 200с.
23. Розов В.И. Управление стрессом в оперативно-розыскной деятельности. – К.: КНТ, 2006. – 268с.
24. Слюсар І.М. Психологічна діагностика та корекція посттравматичного стресового розладу: Навч.-метод. посіб. / Міністерство внутрішніх справ України; Київський юридичний ін-т. - К. : Друкарня ФПУ, 2005. - 57с.
25. Сулицький В.В. Психологія суїцидальної поведінки. - К. : МП Леся, 2001. - 316с.
26. Сулицький В.В., Яковенко С.І. Участь психолога у проведенні службового розслідування психологічних аспектів самогубства працівника органів внутрішніх справ: (Метод. рекомендації) / Київський ін-т внутрішніх справ. - К., 2000. - 20с.
27. Філатов С.Д., Маліновська Н.М., Титаренко П.О. Заходи по запобіганню втрат особового складу під час проведення спеціальних операцій по затриманню озброєних злочинців та дій в екстремальних ситуаціях. - К.: РВВ МВС України 1996 р. – 87 с.
28. Шайхлісламов З.Р. Проблеми психологічної готовності працівників органів внутрішніх справ до оперативної діяльності в екстремальних умовах. Укр ДНТБ 24.09.1996.-№1814-Ук.-96.-27с.

Додаткова навчальна література:

1. Абабков В.А., Перре М. Адаптация к стрессу. Основы теории, диагностики, терапии. – СПб.: Речь, 2004. – 166с.
2. Аболин Л.М. Психологические механизмы эмоциональной устойчивости человека - Казань: Изд-во Казан. ун-та, 1987 р.- 262с.
3. Антипов В.В. Психологическая адаптация к экстремальным ситуациям. - М. : Владос-Пресс, 2004. - 173с.
4. Аршава І.Ф. Емоційна стійкість людини та її діагностика: автореф. дис... дра психол. наук / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. - К., 2007. - 33с.
5. Зівзах М.В. Психологічні дезадапційні реакції у співробітників спеціальних підрозділів органів внутрішніх справ (діагностика, психокорекція та профілактика): автореф. дис... канд. психол. наук: 19.00.04 / Інститут психології ім. Г.С.Костюка АПН України. — К., 2007. - 18с.
6. Кириленко О.А. Психологічні детермінанти професійного стресу у представників професії типу "людина - людина": Автореф. дис. ... канд. психол. наук (19.00.03) // Київський нац.ун-т ім.Т.Шевченка. - Київ: 2007 р.- 20с.
7. Логачов М.Г. Психологічна підготовка особового складу спеціальних підрозділів НП до дій в екстремальних ситуаціях: Дис... канд. психол. наук: 19.00.06 / Університет внутрішніх справ. - Х., 2001. – 184с.
8. Малічевський В.І. Психологічні методи вогневої підготовки в підрозділах органів внутрішніх справ МВС України: Дис... канд. психол. наук: 19.00.06 / Національна академія внутрішніх справ України. - К., 2003. - 263арк.
9. Психологія суїциду: Посібник // За ред. В.П. Москальця. – Київ: Академвидав, 2004.
10. Психологія екстремальних ситуацій: Хрестоматія / Сост. А.Е. Тарас, К.В. Сельченко. – Мн.: Харвест, 2000. – 480 с.

Інтернет ресурси:

1. Офіційний веб-сайт Верховної Ради України. – Режим доступу: <http://rada.gov.ua/>
2. Офіційний веб-сайт Всеукраїнської асоціації науковців та фахівців у сфері оперативно-розшукової діяльності. – Режим до- ступу: <http://aord.com.ua/>

3. Офіційний веб-сайт Генеральної прокуратури України. – Режим доступу:<http://www.gp.gov.ua/>
4. Офіційний веб-сайт Головного управління розвідки Міністерства оборони України. – Режим доступу:<http://gur.mil.gov.ua/>
5. Офіційний веб-сайт Державної пенітенціарної служби України. – Режим доступу:<http://www.dpsu.gov.ua/>
6. Офіційний веб-сайт Державної прикордонної служби України. – Режим доступу:<http://www.dpsu.gov.ua/>
7. Офіційний веб-сайт Державної фіскальної служби України. – Режим доступу:<http://sfs.gov.ua/>
8. Офіційний веб-сайт Кабінету Міністрів України. – Режим доступу:<http://www.kmu.gov.ua/>
9. Офіційний веб-сайт Міністерства внутрішніх справ України. – Режим доступу:<http://www.mvs.gov.ua/>
10. Офіційний веб-сайт Національної поліції України. – Режим доступу:<http://www.npu.gov.ua/uk/>
11. Офіційний веб-сайт Президента України. – Режим доступу: <http://www.president.gov.ua/>
12. Офіційний веб-сайт Служби безпеки України. – Режим доступу: <http://www.sbu.gov.ua/>
13. Офіційний веб-сайт Служби зовнішньої розвідки України. – Режим доступу: <http://www.szru.gov.ua/>
14. Офіційний веб-сайт Управління державної охорони України. – Режим доступу:<http://www.do.gov.ua/>

Погоджено _____

навчальний відділ

_____